

Stockholms
universitet

2017-02-06

Dnr SU FV-1.1.3-3576-16

Felicia Markus
Fakultetskanslichef
Samhällsvetenskapliga fakulteten

Områdesnämnden för humanvetenskap

Yttrande betr. remissen **Ökad insyn i partiets finansiering**

Samhällsvetenskapliga fakulteten har erbjudits att inkomma med ett yttrande till Områdesnämnden för humanvetenskap över remiss av betänkandet *Ökad insyn i partiets finansiering – ett utbyggt regelverk (SOU 2016:74)*.

Remissen har besvarats av Statsvetenskapliga institutionen. Institutionens yttrande bifogas här och utgör i sin helhet fakultetsnämndens remissvar.

Remissvaret har på fakultetsnämndens uppdrag beslutats av dekanus Astri Muren. Föredragande har varit fakultetskanslichef Felicia Markus.

Astri Muren
Dekanus

Felicia Markus
Fakultetskanslichef

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden

Remissvar

Ökad insyn i partiets finansiering – ett utbyggt regelverk. Betänkande av kommittén om insyn i finansiering av partier (SOU2016:74).

De viktigaste förslagen i betänkandet har sin upprinnelse i den kritik som riktats mot Sverige av bland annat Greco, Europarådets kontrollorgan vad avser korruption. Kritiken har framförallt handlat om att det saknas en redovisningsskyldighet på lokal och regional nivå när det gäller bidrag till de politiska partierna och de kandidater som ställer upp i valen, samt att det saknas ett generellt förbud mot anonyma bidrag.

Kommittén föreslår därför en utvidgad skyldighet vad avser partiernas redovisning. Samtliga partier som ställer upp i val till kommun- och landstingsfullmäktige ska enligt förslaget vara skyldigt att till Kammarkollegiet redovisa sina intäkter. Redovisningsskyldigheten ska även omfatta sådan verksamhet som bedrivs genom partiernas olika sidoorganisationer. Det undantag för små intäkter (0,5 prisbasbelopp) som gäller idag för den centrala verksamheten ska dock kvarstå.

Förslaget är välmotiverat och framstår ur legitimitetssynpunkt som angeläget. Forskning om vad den förhållandevis utbredda misstron mot det politiska systemet som finns i vissa delar av befolkningen består i visar att denna i stor utsträckning har sin grund i föreställningar om just brist på transparens. Mot bakgrund av de tydliga anti-etablissemangsstämningar som de senaste åren vuxit fram i Sverige såväl som i övriga Europa, liksom i USA, ter sig således åtgärder för att öka allmänhetens insyn i en så central fråga som partiernas finansiering som ytterst väsentliga.

Därutöver förslås ett förbud mot anonyma bidrag. De regler som idag gäller medger att partier och enskilda kandidater har rätt att ta emot anonyma bidrag, men om så sker har partiet ifråga ej rätt att få statligt stöd. Kommittén föreslår att bidrag från okända givare som överstiger en tjugondels prisbasbelopp (0,05) ska förbjudas. Detta föreslås gälla för partierna och deras kandidater och sidoorganisationer. Förslaget är ur principiell synvinkel att betrakta som konsekvent utifrån förslaget om redovisningsskyldighet och i den internationella utblick som redovisas i betänkandet är ett sådant förbud vanligt förekommande i andra länder.

Sammantaget är dessa förslag att betrakta som utomordentligt angelägna. Det är nödvändigt ur legitimitetssynpunkt att den brist på transparens och insyn som idag föreligger i en för det demokratiska systemet så fundamental fråga som partiernas finansiering snarast åtgärdas.

Professor Tommy Möller, Statsvetenskapliga institutionen